

29.1.2016

Asianumero D/257/00.05.00/2016
Viite TEM/55/00.06.021/2016
Asia Lausunto luonnoksesta valtion kotouttamisohjelmaksi vuosille 2016–2019

Työ- ja elinkeinoministeriölle

Kirkkohallitus pitää kotouttamisohjelman taustoitusta ja esitettyjä toimenpiteitä pääosin onnistuneina. Taustakuvauksissa on huomioitu ajankohtaiset tarpeet ja todettu realistisesti kotoutumistoimien puutteita. Merkittävä edistysaskel kotoutumispolitiikan alueella on yhteiskunnan muiden tahojen kutsuminen mukaan kotoutumisen tukemiseen. On tärkeää, että yhteistyötahoihin liitetään myös kristillisten kirkkojen seurakunnat. Kirkkohallitus haluaa kuitenkin esittää täydentäviä näkökohtia tausta-analyysiin ja ehdotettuihin toimenpiteisiin:

- Seurakuntien rooli ei rajoitu vain maahanmuuton alkuvaiheeseen, vaan seurakunnat ovat monille uskonnollista taustasta riippumatta merkityksellisiä yhteisöjä, tuen, avun ja turvan paikkoja pitkin elämää. Järjestöjen rinnalla seurakunnat ovat kantaneet suurta vastuuta asenneilmapiiriin vaikuttamisessa.
- Integraation kaksisuuntaisuus tulisi näkyä velvoittavana kaikissa toimenpiteissä. Ratkaisevan tärkeää maahan muuttaneiden ihmisten kotoutumiselle on yhteiskunnan, julkisen sektorin, työelämän eri toimijoiden ja kansalaisten aktiivinen sekä vieraanvarainen vastaan tuleminen.
- Vihapuheeseen ja rasismiin on puututtava voimakkaammin keinoin. Erityistä huomiota on kiinnitettävä sosiaalisessa mediassa esiintyvään vihapuheeseen.
- Kumppanuushaastetta on laajennettava maahanmuuttajien työllistämiseksi.
  - Työllistämiseen motivoivat toimenpiteet tulisi kohdentaa myös muille kuin yksityisille yrityksille. Julkisen sektorin rooli on erittäin merkittävä ja esimerkillinen uuden väestön integroimisessa työelämään ja sitä tulee lisätä entistä pontevammin.
  - Sosiaalista yritystoimintaa tulee tukea vaikeasti työllistyvien ihmisten mielekkääseen työelämään pääsyn helpottamiseksi.
  - Erilaisia kumppanuushaasteita tulee edelleen ulottaa myös kolmannen sektorin työnantajille, järjestöille sekä niille uskonnollisille yhteisöille, joilla on mahdollisuudet rekrytoida maahan muuttaneita.
  - Työllistämistä tulee valtakunnallisesti helpottaa yksinkertaistamalla, sujuvoittamalla ja poistamalla sellaiset byrokraattiset esteet, jotka käytännössä estävät uusien maahanmuuttajien työllistämistä. Esimerkiksi suomen kielen vaatimuksia on laskettava sellaisissa tehtävissä, joissa vähemmälläkin kielitaidolla selviää. Myös yrittäjyyden vaatimuksia tulee helpottaa.
  - Kirkkohallituksen mielestä ei ole selvää, että toimenpiteissä 3, 6 ja 8 esitetyt osaamiskartoitukset, osaamisen tunnistaminen ja niiden perusteella työllistymispoluille ohjaaminen tavoittavat tuloksellisesti erilaiset alueilla toimivat yritykset, työnantajat ja kolmannen sektorin. Näitä toimenpiteitä pitää vielä täydentää.

29.1.2016

- Kriisi- ja traumaterapian organisoimista ja koordinoitua varten on löydyttävä vastuutaho ja resurssit.
- Alkuvaiheen kotoutumisen tukitoimia on tehostettava. Toimia on rasittanut tähän asti kielenopetuksen puutteellisuus ja osin heikko laatu sekä koulutusten tehottomuus. Suomenkielen oppiminen edellyttää tiivistä, tehokasta ja laadukasta opetusohjelmaa, johon sisältyy riittävä määrä hyvin organisoitua harjoittelua. Suuri haitta hyvän opetuksen organisoinnille on kilpailutusvaatimus. Kilpailutus on syrjäyttänyt monissa kunnissa hyvälaatuista suomenkieltä tarjoavia tahoja. Maahanmuuttajien kielenopetusmenetelmät ovat yhä luonteeltaan perinteisiä suomalaisia luokkaopetuksen malleja. Kielenopetuksen sijoittaminen työelämään tai työharjoitteluun on luokkaopetusta tehokkaampaa. Erityisesti teini-ikäisten ja aikuisuutta lähestyvien nuorten pitää päästä koulunpenkiltä lähemmäs työelämää.
  - Kirkkohallitus esittää lisättäväksi toimenpiteeseen 10 kielenopetuksen sijoittamista enemmän työelämään. Tämä edellyttää myös kielitaitovaatimusten väljentämistä.
- Asuntotuotantoa on lisättävä kiireellisesti erityisesti suuremmissa kunnissa.
- Nuorten koulutus
  - Kirkkohallitus pitää toimenpidettä numero 14 erittäin tärkeänä. Se on tehokas keino nuorten aseman parantamiseksi.
  - Kirkkohallitus pitää välttämättömänä, että oppilaitokset valvovat oppilaitosten asenneilmapiiriä ja puuttuvat tehokkaasti rasismiin. Tämä vaikuttaa myönteisesti nuorten opiskelumotivaatioon.
  - Nuorten opintojen tukemiseksi tulee kehittää nopeutettuja, räätälöityjä ja joustavia opiskelureittejä ja varmistaa opiskeluhuollollinen tuki.
  - Toimenpiteisiin tulee i sisällyttää myös perusopetukseen ja lukioon valmistavan opetuksen riittävydestä huolehtiminen. Kaikki eivät saavuta riittäviä valmiuksia lukuvuoden mittaisessa opetuksessa, mikä näkyy oppimisvaikeuksina ja keskeyttämisinä jatkossa
  - Alaikäisinä yksin tulleille nuorille tulee turvata tukijärjestelmä oppilaitoksissa ja myös oppivelvollisuusiän jälkeen.
  - Kirkkohallitus korostaa voimakkaasti perheenyhdistämisoikeutta kaikkien ihmisten perusoikeutena. Oikeuden rajoittaminen hidastaa merkittävästi nuorten kotoutumista.

Kirkkoneuvos

Leena Rantanen

Vs. kirkkoneuvos

Kari Kopperi